

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 10 Sayı: 51 Volume: 10 Issue: 51
Ağustos 2017 August 2017
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1737>

BİR YAŞAMDAN DİĞERİNE: MAYLIS DE KERANGAL'İN YAŞAYANI ONARMAK ADLI ROMANINDA KALBİN YOLCULUĞU*

FROM ONE LIFE TO ANOTHER: THE JOURNEY OF THE HEART IN THE NOVEL MEND THE LIVING
BY MAYLIS DE KERANGAL

Bülent ÇAĞLAKPINAR**

Öz

Maylis de Kerangal'ın *Yaşayanları Onarmak* yapıtında anlatı, kaza geçiren yirmi yaşındaki bir gencin etrafındaki kişilerin tanıklığı üzerine kurgulanmıştır. Anlatıcı bir taraftan Simon'un yakınlarından bahsederken, bir taraftan da sağlık sektöründeki işleyişi gözler önüne serer. Yaşamdan ölüme, ölümden yaşama olan süreçler donörün ve alıcıların yaşadıklarına odaklanarak aktarılır. Karakterlerin buluştukları ortak nokta Simon Limbres'in bedenidir. Anlatının merkezinde Simon olmasına rağmen, anlatıcı onun etrafında gerçekleşen olayları anlatarak romanın yapısını oluşturur. Bu çalışmanın amacı karakterlerin ana anlatı içine yerleştirilme biçimini ve anlatıyı oluşturan öğelerin roman kurgusuyla ilişkisini incelemektir. Bakış açısının sürekli değişerek devingen bir yapı halini alması, karakterlerin yaşadığı ikilemler ve karşılıklar, şimdi ile geçmiş arasındaki gelgitler ve başkahramanın hayatının özelden genele, ardından da anonimliğe giden durumu ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kalp, Organ Nakli, Yaşam, Tanıklık, Çoklu Bakış Açısı.

Abstract

In her novel *Mend the Living*, Maylis de Kerangal constructs the narration upon the testimony of the people who are around a 20-year-old victim of an accident. The narrator speaks of Simon's relatives, in the meantime, he/she lifts the lid on the mechanics of the health sector. The processes from life to death and death to life are narrated by focusing on the events experienced by the donors and the receivers. The common ground that the characters meet is the body of Simon Limbres. Although Simon is in the center of the narration, the narrator forms the structure of the novel by reciting the events taking place around him. The aim of this study is to examine the placement of the characters in the main narration, and the relation between narrative elements and the fiction of the novel. This paper discusses the creation of a dynamic structure through the use of constantly changing viewpoints, dilemmas and contradictions experienced by the characters, the continuous movement between past and present in narration, and the life of the protagonist that goes from private to public and then to anonymity.

Keywords: Heart, Organ Transplantation, Life, Testimony, Multiple Viewpoints.

0. Giriş

Maylis Suzanne Jacqueline Le Gal de Kerangal 1967 yılında Fransa'nın Toulon şehrinde doğdu. Yazdığı on beşe yakın roman ile *Médicis*, *Femina*, *Roman des étudiants*, *Culture-Télérama*, *RTL-Lire* gibi önemli ödüllere layık görülmüştür.

İncelemek üzere seçtiğimiz *Yaşayanları Onarmak* (*Réparer les vivants*) adlı romanda, trafik kazası sonrası beyin ölümü gerçekleşen Simon Limbres isimli bir gencin organlarının nakledilmesi işlemi anlatılır. Hikâye, organların nakledilmesinden çok bu süreçte Simon'un etrafında bulunan karakterler üzerinden nasıl bir karar alınacağı ve bunun nasıl etkiler ortaya çıkaracağı üzerine odaklanır.

Bu çalışmada ele aldığımız *Yaşayanları Onarmak* adlı roman yirmi sekiz eşit olmayan kısa bölümden oluşur. Bölüm geçişlerinde genel olarak bazen bir sessizlik, bazen bir bakış açısı değişikliği, bazen de bir merak duygusu yaratılır. Romanın başkahramanı Simon Limbres olmasına rağmen anlatıcı onun etrafında dönen olaylar üzerine odaklanarak hikâyeyi tanıklıklar üzerinden kurgular. Romanın başında Simon ve iki arkadaşı -Christophe Alba ve Johan Rocher- sabahın çok erken bir saatinde sörf yapmak için Havre şehrindeki bir kıyıda buluşurlar. Havanın soğukluğu, denizin dalgalı ve hala güneşin doğmamış olması gibi gerilim yaratan öğeler sıklıkla kullanılır ancak sörf sırasında herhangi bir olay olmaz. Okuyucu bu gerilim duygusundan çıktığını düşündüğü anda roman kurgusunun ana öğesini oluşturan kaza gerçekleşir. Sörf için geldikleri noktadan dönerken Chris'in kullandığı araç kontrolden çıkar ve bir ağaca çarpar. Ortada oturan ve emniyet kemeri takmadığı için kafasını cama çarpan Simon ağır yaralanarak hemen yoğun bakıma alınır.

Simon'un hastaneye getirilmesinden itibaren anlatıcı artık Simon'u değil onun çevresindekileri aktarmaya başlar. Bu tanıklıklar sayesinde hayatı, arkadaşları, ailesi, organ nakli sırasında bir ilişki içerisine

* Bu makale 4-6 Mayıs 2017 tarihlerinde Pamukkale Üniversitesi tarafından düzenlenen XII. Ulusal Frankofoni Kongresi'nde bildiri olarak sunulan metnin genişletilmiş ve düzeltilmiş halidir.

** Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Fransız Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, bulent.caglakpinar@istanbul.edu.tr

girdiği hemşirelerin ve doktorların durumları gözler önüne serilir. Simon'un ailesi makinaya bağlı yaşayan oğullarının öncelikle beyin ölümünün gerçekleştiği, ardından da organlarına ne olacağına karar vermeleri gerektiği gerçekliğiyle karşı karşıya bulunurlar. Bu kötü haberi onlara veren acil doktoru, organ naklinden sorumlu bir doktorun onlarla empati kurarak ikna etmeye çalışması, kendi özel sorunları içerisinde görevini yapmaya çalışan hemşireler, Simon'un kız arkadaşı, kardeşi ve arkadaşlarının ailesi Simon'un bedeni etrafında buluşur.

Organ nakli görevlisi, aileyi oğullarının uyanmayacağı fikrine hazırlayarak organ nakli için karar vermelerine ikna etmeye çalışır. Reddetme, yas, sıkıntı, üzüntü, çaresizlik hatta bazen saldırganca duygulara kapılan anne ve baba, Simon'un dış görünüşü bozulmadan organlarının alınmasına razı olur. Başka organlar da nakledilecek olmasına rağmen öne çıkan kalp ve onun nakil işlemidir.

Bir tarafta bu gergin ve hüzünlü durum varken diğer tarafta ise bir umut ışığı doğar. Organ naklini yapacak doktorlar bekleyen hastalar ile hemen iletişime geçerek onları hazırlamak ve operasyona başlamak için gerekli prosedürlerin yapılması işine girer. Kalbin nakledileceği Claire isimli bir kadının başkasına ait olan ancak yaşaması için gerekli olan bu kalp üzerindeki düşünceleri anlatılırken, tıbbi müdahale başlamıştır bile. Zamanla yarışılan bu kısımda olaylar hızlanır ve aksiyon fazlaşır. Önce Simon'un bedeninden organlar alınır ardından nakledilecek kişilere doğru yola çıkar. Roman Claire'e kalp naklinin yapılması ile son bulur.

Simon Limbres'in tanıklıklar ve anılar üzerinden aktarılan yaşamı ve kazadan itibaren kalbi başta olmak üzere organlarının kaderini belirleyen olaylar ve kişiler çalışmamızın temelini oluşturmaktadır. Anlatıcının odak noktasını değiştirerek sürekli farklı kişilerin bakış açılarıyla anlatıyı oluşturması anlatıya devingenlik katarken bir taraftan da romandaki paradoksları daha net ortaya koyar. Bu inceleme ile sözü geçen noktaları anlatıbilim yönteminden faydalanarak açıklamaya çalışacağız.

1. Roman yapısı ve anlatıcı

Romanın yapısı tanıklıklar, anılar, tepkiler, tıbbi sahneler ve gözlemlerin sırayla anlatılmasıyla oluşur. Anlatıcının bakış açısının değişmesi gibi anlatılan konu da sürekli değişir. Bazen sahneler ağır ilerlerken duygu seviyesi artar; örneğin ailenin oğullarının öldüğünü kabul edememesinin anlatıldığı yerlerde okuyucu da bu hüzünlü sahnelere eşlik eder:

"Duvarlar dönüyor, yer kayıyor, Marianne ve Sean çarpılmış gibi. Ağızları açık, gözleri alçak masanın üstünde dolanıyor, elleri kıvrık ve sessizlik giderek uzuyor, kalın, siyah, baş döndürücü, panikle bulanıklık karışımı. Önlerinde bir boşluk açılıyor ve bunu "bir şey" olarak hayal etmekten başka şansları yok çünkü "hiçbir şey" in telakkisi mümkün değil. Kendi kendilerine aynı soruları sorup aynı duyguları hissediyor olmasalar da bu hava boşluğunun karşısında birlikte çırpınıyorlar." (De Kerangal, 2015: 95)

Bazı sahneler ise daha hızlı anlatılır, bu durumda ise aksiyon ve gerilim yükselir; örneğin organ nakli kabul edildikten sonra doktorlar ve hemşireler zamana karşı yarışır:

"Doktorlar sırayla organları alınmak üzere hazırlıyor, bağlarından ayırıyor, içlerinde buldukları zarflardan çıkarıyorlar, ama henüz hiçbir şey kesilmiş değil. Ürologlar masanın iki tarafına geçmiş konuşuyorlar, cerrah böbreklerin üzerine eğilmiş halde, hareketlerini ve tekniğini ayrı ayrı anlatıyor, öğrenci ise onaylıyor ve bazen soru soruyor." (De Kerangal, 2015: 199)

Duygusal sahnelerin yanında tıbbi durumların anlatıldığı bölümlerde anlatıcı bilgi verdiği için anlatı hızı yavaşlar ve okuyucunu organ nakli üzerine fikir sahibi olması sağlar.

"Hastanın ölümünü tespit eden doktorlar, organların alınması sürecine asla dahil olmaz, asla, ayrıca -her sesin sonunu kapatıyor- her zaman çift prosedür işler, iki doktor aynı protokole uygun olarak inceleme yapar ardından vefatın sözlü olarak ilanında iki farklı imza gerekir - böylece hiç beklemeden organların alınması için kasten ölüm kararı veren sahtekar doktor, hastane mafyası, uluslararası organ ticareti, Priştine, Dakka ya da Bombay'ın varoşlarında gözlerden uzak kameralarla korunan, palmiyelerle gizlenen dispanserler senaryosunu bertaraf ediyor [...]" (De Kerangal, 2015: 12)

Roman yapısına bakıldığında genel olarak tragedyanın üç birlik kuralına yakın bir şekilde oluşturulduğu görülür: anlatılan olaylar yirmi dört saat içerisinde gerçekleşir (zaman kuralı), olaylar çoğunlukla hastanede geçer (yer kuralı) ve son olarak romanın temelinde tek bir ana hikâyeye vardır (olay kuralı). Maylis de Kerangal bu kurallardan esinlenir ve biraz da esneterek romanının kurgusunu oluşturur. Bu kurallara uyularak kurgunun şekillenmesi hikâyenin etkisini ve gerçekliğini artıran öğelerden biridir.

Yaşamı Onarmak romanı yirmi dört saatten bir dakika eksik bir süreyi kapsar. Sabah 5:50'de Simon'un alarmının çalması ile başlayan anlatı saat 5:49'da Claire'in ameliyatı ile sonlanır. Bu sürede roman üç ana bölümde iki farklı eksen üzerinden anlatılır.

Tablo 1: Roman Yapısı

Birinci bölüm	İkinci Bölüm	Üçüncü Bölüm
Simon ve arkadaşlarının sörf yaptığı bölüm	Kazadan sonra organ nakli işleminin başlayacağına ana kadar olan bölüm	Organ naklinin alıcı tarafının anlatılmaya başladığı bölüm

İlk bölüm çok net olarak diğerlerinden ayrılırken, ikinci ve üçüncü bölüm yer yer iç içe geçmiştir. Çünkü anlatıcı bir noktadan sonra iki taraftan yani organ verici ve alıcılarından değişmeli olarak bahsetmeye başlar.

Bahsettiğimiz iki ana eksen ise hikâyenin Simon Limbres'in kazası ile ailesinin yaşadıkları ve organ naklinin etaplarının ayrıntılı olarak anlatılması olarak ortaya çıkar. Bu ana eksenlerin içerisinde sürekli paradokslar bulunur. Örneğin; Simon'un yaşam ve ölüm arasında bulunması, duygusal yavaş sahneler ve hızlı hareketli sahneler, mekanik ve ruhsal durumlar, kabul etme ve reddetme, organ verici ve alıcı, üzülmeye ve sevinç (Simon'un arkadaşlarının aileleri çocuklarına bir şey olmadığı için mutlu), umut ve umutsuzluk vb. gibi durumlar sayılabilir.

Yaşayamı Onarmak romanındaki olaylar G. Genette'in sınıflandırmasına göre *omniscient* yani her şeyi bilen türde bir anlatıcı tarafından aktarılmaktadır. Anlatıcı hakkında hiçbir bilgi verilmez, adı, yaşı, cinsiyeti veya kimliğiyle ilgili bir bilgi yer almaz. Anlatıcının içinde kurgusal veya gerçek bir fiziki bir varlığı yoktur, G. Genette'in belirttiği gibi sadece kâğıt üzerinde vardır. Anlatıcı olayları dışarıdan izleyen bir tanık gibi hikâyeyi okuyucuya anlatır; bu romandaki en temel özellik, Simon Limbres'in hayatının farklı karakterlerin tanıklıkları üzerinden oluşturulması ve bu nedenle odak kişinin sürekli değişmesidir. Bu sebepten anlatıcı aynı zamanda *omniprésnt*, diğer bir deyişle her yerde olabilme özelliğine sahiptir. Anlatıcın bu romandaki işlevi, yaşanan gelişmeleri, karakterlerin özelliklerini, geçmişlerini bir dış ses olarak okuyucunun gözleri önüne sermesidir. Romanda bir karakter olarak bulunmadığı için diğer karakterlerden daha fazla bilgiye sahiptir.

Anlatıcı – dış anlatıcı – her şeyi bilen (*omniscient*) – her yerde olabilen (*omniprésnt*)

Söz konusu anlatıcı romanın başında alarm çalana kadar Simon'u kısaca anlatır. Bu alarm sesiyle olaylar gelişmeye başlar. Kalbin üzerinde durulması romanın temel izlencesi üzerine okuyucuya genel bir bilgi verir.

"Bu, Simon Limbres'in kalbi, doğumu sırasında dışarıda bu olayı selamlayanların kalpleri gibi hızlanmış olan bu insan kalbi, bu kalp, onu kızdıran, kusturan, şişiren, bir kuş tüyü gibi havada uçuşmasına ya da bir taş kadar ağır çekmesine neden olan, onu sersemleten, aşkla eriten; Simon Limbres'in kalbi, süzen kaydeden, arşivleyen, yirmi yaşında bir bedeninin kara kutusu, onu tam olan bilen yok, sadece sesini yansıtan, neşeyle genişleyişini, sıkıntıyla daralışını gösteren ultrasonun oluşturduğu hareketli bir görüntü [...]." (De Kerangal, 2015: 1)

Anlatıcı Simon ile ilgili birkaç kısa bilgi verdikten sonra, ikinci kısımda Simon ve arkadaşlarının tan vakti soğuk bir havada sörf yapmalarına geçer. Anlatıcının odağında Simon karakteri bulunur. Daha önce belirttiğimiz gibi, anlatıcı soğuğu, dalgaların etkisini, gözlerini yakan havayı, kıyafetlerin vücutlarına yaptığı kötü etkileri anlatır. Simon ve arkadaşlarının bu olumsuz koşullara rağmen sörf yapmaları Simon'un sörfte duyduğu heyecan ve istek üzerinden gösterilir. Üçüncü bölümde ise trafik kazası gerçekleşir. Kazanın etkisiyle Simon kafasını cama çarpar ve bilincini kaybeder.

Anlatıcı Simon Limbres'in hikâyesini anlatırken tıp dünyasına da ışık tutar. Organ nakli için izlenen süreci, doktorları, hemşireleri, onların yaşamlarını, donörlerin ailelerini ve alıcıların hissettiklerini, umutlarını ve heyecanlarını net bir biçimde ortaya koyar. Buradaki tıbbi terimlere hâkimiyeti ve gerekli prosedürleri bilmesi sayesinde roman boyunca okuyucuya yol gösterir. Okuyucunun bilemeyeceği potansiyel konular hakkında bilgi verir.

Tüm roman boyunca anlatıcı karakterlere eşit uzaklıkta bulunur. Sürekli üçüncü tekil kişi adlı "o" kullanarak veya karakterlerin isimlerini vererek hikâyeyi ilerletir. Romanın temel izlencesi yani Simon'un organ nakli hikâyesi kronolojik olarak anlatılır ancak diğer karakterlerin tanıklıkları sırasında sık sık geriye dönüşlere (*analepse*) başvurulur. Bu parça parça tanıklıklar ve bilgiler sayesinde başkahraman okuyucunun zihninde tam şeklini alır. Çalışmamızın ikinci kısmında söz konusu karakterler üzerinde durarak anlatıdaki görevlerini ortaya koymaya çalışacağız.

2. Karakterlerin tanıklığında Simon Limbres

Romanda anlatıcı bir yandan her karakteri bir bağlantı noktası ile ana izlenceye dahil ederken, diğer yandan ise karakterlerin kendi yaşam izlencelerini kısa parçalar halinde anlatır. Bu durum anlatıyı zenginleştirerek özellikle tıbbi teknik terimlerin kullanıldığı kısımlarda okuyucunun dikkatinin azalmamasını ve bu ciddi operasyonun anlatıldığı romana ilgisinin artmasını sağlar.

Başkahramanın yaşam izlencesini oluştururken tanıtılan karakterler iki ana gruba ayrılır: Simon Limbres'in çevresi ve tıp dünyasındakiler.

Tablo 2: Karakterler

Anlatıcı			
Simon Limbres'in çevresi		Tıp dünyası	
Marianne	Annesi	Pierre Révol	Acil doktoru, ilk müdahale eden kişi
Sean	Babası	Cordélia Owl	Simon ile ilgilenen Hemşire
Lou	Küçük kız kardeşi	Thomas Rémige	İki taraf arasındaki bağlantı kuran görevli
Juliette	Kız arkadaşı	Marthe Carrare	Alıcı-verici bağlantısını kuran kişi
Christophe Alba	Sörf arkadaşı, aracı süren kişi	Virgilio Breva	Kalbi Simon'dan alan cerrah
Yohann Rocher	Sörf arkadaşı	Emanuel Harfang	Nakli yapacak doktor
		Alice Harfang	Stajyer doktor
Claire Méjan – Kalp nakli bekleyen hasta			

Karakterlerle ilgili en önemli noktalardan birisi isimlerinin iki temel anlam grubuna göre oluşturulmuş olmasıdır. Maylis de Kerangal *L'Orient - Le Jour* gazetesinin edebiyat ekine verdiği röportajında bu duruma açıklık getirir: "isimler iki yerdeşlik (*isotopie*) üzerine kuruldu, biri kalbi çağrıştırıyor, diğeri ise kuşlar ve özellikle gece kelimeleri ile alakalı"¹ Başkahramanın soyadı Limbres Fransızca "limbes" yani araf, cennet ve cehennem arasındaki yer kelimesinden türetilir. Romanda da Simon bir bakış açısına göre yaşıyor; ailesi kalbi attığı için onun yaşadığını düşünür, diğer bakış açısına göre ise ölü, Pierre Révol başta olmak üzere doktorlar Simon'un beyin ölümü gerçekleştiği için çoktan öldüğüne inanır. Simon roman boyunca ne tam ölü ne de tam yaşayan bir karakter, nakil işlemi gerçekleşene kadar hep bir belirsizlik içinde kalır.

Diğer bir isim ise Pierre Révol, bu doktorun soyadı Fransızca "voler" yani çalmak aşımak kelimesinin bir evirmesidir (*anagram*). Révol beyin ölümünün gerçek ölüm olarak kabul edilmesinden sonra kalbin artık eskisi kadar önemli olmadığı görüşüne sahip bir doktor olarak karşımıza çıkar.

"Çünkü Goulon ve Mollaret'nin söylediği şu cümle yavaş yavaş parçalara ayrılan bir bomba gibiydi: Kalbin durması artık ölümü gösteren bir işaret değildir, bundan böyle beyinsel fonksiyonların ortadan kalkması ölümü kanıtlar. Kalbin tahttan inışı ve beyinin kutsal kabul edilişi, bu sembolik bir darbe, bir devrimdi." (De Kerangal, 2015: 29)

Organ naklinin hemen başlamasını istemesinin sebeplerinden birisi de budur.

Cordélia ismi hem Latince hem Fransızca kalp kelimeleri ile ilgilidir. Bu hemşire Simon'un komada olmasını yadsıyarak tedavisini yaptığı sırada sürekli onunla konuşur. Soyadı Owl ise İngilizce baykuş anlamına gelir. Alba kelimesi İtalyanca tan vakti, Rocher Fransızca kaya anlamına gelir, bu iki isim Simon'la beraber sörf yaptıkları yere ve zaman gönderme yapar. Virgilio Breva'nın, kalbi Simon'un vücudundan çıkararak cerrah, soyadı İspanyolca çok iyi bir iş, İtalyanca ise kısa anlamına gelir. Breva başarılı ve hızlı bir şekilde kalbi alıp nakledilecek hastaya getirir.

Bu karakterleri kısaca tanıyacak olursak, Marianne haberi ilk alan kişi, ne olduğunu anlamaya çalışırken kendisini uzun zamandır ayrı olduğu kocasına bu kötü haberi verirken bulur. Sean ve Marianne yıllar sonra oğullarının kazasından dolayı bir araya gelip onun başında bekler. Thomas Rémige ve Pierre Révol onları kötü habere hazırlarken bir taraftan da acil olarak konuşulması gereken konudan söz etmeye çalışır, yani organ nakli. Pierre Révol işine çok bağlı, duygulardan uzak biriyken, Thomas Rémige aileyle empati kuran, onlara verdiği sözleri tutmaya çalışan bir görevli olarak romanda yer alır. Simon'un kalbi atmaya devam eder ancak beyin ölümü daha önceden gerçekleşmiştir. Juliette, Simon'un kalbindeki kadın, kaza haberine kendini alıstıramadan ailesinin organ nakli sorularını cevaplamaya çalışır. Cordélia Owl mutsuz ilişkisine rağmen işini en iyi şekilde yerine getirmeye çalışan bir hemşire, gün boyu erkek arkadaşından gelecek haberi beklediğinden sürekli telefonunu kontrol eder. Virgilio Breva genç bir cerrah, stajyer doktor Alice Harfang ile kalbi almaya hastaneye gelir. Emanuel Harfang'ın gözüne girebilmek için işini çok düzgün yapar. Emanuel Harfang ise biraz despot olmasına rağmen çok başarılıdır, bu sebeple herkes onunla çalışmak ister. Romandaki önemli karakterlerden sonuncusu da Claire Méjan, yani kalp naklinin gerçekleştirileceği kişi.

¹ « Les noms ont été construits selon deux isotopies, l'une qui évoque le cœur et l'autre qui tourne autour des oiseaux, de nuit surtout ». Supplément littéraire de L'Orient - Le Jour, octobre 2015, n° 112

“Bir seneye yakındır Claire Méjan bu iki odalı evde oturuyor. [...] Ama başka seçeneği yok. Hasta olmak böyle bir şey, diyor. Seçeneği olmamak. Kalbi ona seçenek bırakmıyor.” (De Kerangal, 2015: 169)

Bir tarafta kalbin bulunması umudu bir tarafta ise her an ölme endişesi içerisinde geçen bir hayat sürer. Doktorunun haberiyle hemen ameliyat için hastaneye gider.

Yirmi yaşındaki sörf tutkunu Simon Limbres tüm bu karakterleri bir araya toplayan ortak noktadır. Her karakter onunla bir bağlantı kurar, bu da okuyucunun adım adım Simon’un hayatını tamamlamasını elverişli kılar. Karakterlerin Simon ile olan ilişkileri ortaya konulurken anlatıcı karakterlerin yaşamları, düşünceleri ve beklentilerine dair bilgileri aktarır. Bu üzücü olayın dekorunda ise bir organ naklinin en başından sonuna kadar olan süreç aşama aşama detaylarıyla anlatılır. Anlatıcının sürekli odaklayım değiştirerek devingen yapıda bir bakış açısı sunması Simon’a birçok farklı kişinin gözüyle bakmamıza olanak sağlar. Simon’un bedeni Marianne ve Sean için çok üzücü, Pierre Révol için bir görev, Juliette için yalnızlık, Cordélia Owl için iyileşmeyi bekleyen bir hasta, Thomas Rémige için bir kahraman, Claire Méjan için bir umuttur. Kız kardeşi Lou tüm bu yaşanan olayları anlamadığı için organ nakli konusunda fikri olmayanların bir metaforu olarak romanda yer edinir. Tüm bu karakterlerin kendi yaşamlarıyla ilgili kısa parçalarla romanda bulunması, onları kurgusal düzlemde çıkararak gerçeğe yakın sıradan insanlar olarak algılanmasını sağlar.

3. Ölüm ve yaşam

Simon Limbres’in iki farklı bakış açısına göre hem yaşadığını hem de ölü olduğunu daha önceki analizlerimizde belirttik. Hastaneye geldiği andan itibaren içinde bulunduğu belirsizlik durumu kalbinin artık başka birisine verilmesiyle son bulur.

Beyin ölümü gerçekleştiği için artık tıbben ölü kabul edilmesine rağmen kalbi atmaya devam ettiği için ailesi ve yakınları tarafından bu durumu kabul etmek kolay olmaz. Bir noktadan sonra artık çocuklarının tıbben öldüğünü kabul eden aileyi ikna ederken Thomas Rémige yaşayanları düşünmek gerektiğini söyler ve bunun için de organ nakli fikrine olumlu yaklaşımlarını ister. “Pekala, neleri alıyorsunuz?” (De Kerangal, 2015: 103) Bu acı haberi yavaş yavaş kabul eden ailenin izniyle tıbbi prosedür başlar. Simon’un kalbi ve diğer organları artık başka hastalar için umut olurken Simon’un ölümü ailesi için de kesinleşir.

“[...] Simon öldü, bu sözcükleri ilk defa telaffuz ediyor, birden korkuya kapılıyor, Sean’ı arıyor ama göremiyor, [...] gel, haydi, gidelim buradan, - asıl demek istediğiyse: Bitti, gel, Simon artık yok.” (De Kerangal, 2015: 136)

Ölüm ile hayat arasındaki ince ve belirsiz bir çizgide bulunan genç sörfçü artık içinde bulunduğu belirsiz durumdan çıkar.

Ölüm ve yaşam bu romanın merkezinde yer alan iki kavram olarak karşımıza çıkar. Anlatıcının Pierre Révol aracılığıyla olayları anlattığı zamanda tıp dünyasının ölüme nasıl baktığı açıkça aktarılır. Révol’un doğum tarihi olan 1959’da bir insanın öldüğünü belirtmek için artık kalbe değil beyine bakmak gerektiği savı ortaya atılır. Kalp ikinci plana atılırken beyin daha fazla önem kazanır. Bu bilimsel gelişmeye rağmen Marianne ve Sean çiftinde gördüğümüz gibi kalbi atmaya devam eden bir kişinin ölü olarak gösterilmesi zor kabul edilebilir bir durumdur. Okuyucu da tıpkı bu aile gibi yaşam ile ölüm paradoksu içerisinde romanı okur, Simon gerçekten öldü ve şu an sadece makinaya bağlı bir beden mi, yoksa kalbi atmaya devam ettiği için ruhu da o anda oradakilerle beraber mi? Bu ikilem kalbin Simon’un bedeninden alınmasına kadar devam eder.

Anlatıcının hikâyenin merkezine koyduğu önce yaşayan sonra tamamen ölen bu beden yaşayanları iki şekilde iyileştirir. Birincisi direkt olarak hikâyeden çıkarıldığı gibi organ nakilleri sayesinde diğer hastalar iyileşecek ve hayatlarına sağlıklı olarak devam edecekler. Diğer taraftan Simon’un bedeni miknats gibi insanları önce kendine sonra da birbirlerine yaklaştırır. Örneğin, Marianne Simon’un kaza haberini alınca uzun süredir görüşmediği kocası Sean’ı arar ve aralarında tekrardan bir yakınlaşma başlar. Organ nakli görevlisi Thomas Rémige Simon’un ailesi ile özel bir bağ kurar, onlara her zaman empati ile yaklaşarak isteklerine saygı gösterir. Ameliyat bittiğinde de Simon’un ölü bedenine en fazla önemi veren yine Thomas Rémige’in kendisidir.

“Bu güzel bir ölüm, güzel bir ölümün şarkısı. Hayır bir yüceltme, kutsallık atfetme, göklere çıkan ruhunu yükseltme değil, bu bir inşa, Simon Limbres’in eşsizliğinin inşası.” (De Kerangal, 2015: 226)

Hemşire Cordélia bu trajik olay karşısında yalnızlığına bir çeşit çözüm bulur, sevgilisinden haber beklemek yerine kendi işine yoğunlaşır. Kalbi almak için gelen cerrah Virgilio Brevia ve Alice Harfang arasında negatif başlayan ilişki ameliyat sırasında olumlu yöne doğru ilerlemeye başlar. Görüldüğü gibi Simon yalnızca nakil

bekleyen hastaları iyileştirmez aynı zamanda bedeni etrafında topladığı kişilerin de birbirlerine yaklaşımlarını sağlar. İyileştirilenler organlarla sınırla kalmaz, insan ilişkileri de onarılır.

4. Sonuç

Yaşayamı Onarmak başlıklı bu roman organ nakline ve bu işlemi gerçekleştiren tıp dünyasına dair yapıcı bir yaklaşım içerdiği düşünülebilir. Arka planda tüm süreç detaylarıyla anlatılarak hem organ naklinin önemine hem de gerekliliğine defalarca vurgu yapılır. Yazar daha önce organ nakli konusunda çok bilgi sahibi olmadığını verdiği röportajlarda belirtmişti. Bu eser ile kendisi gibi bu konuda fikir sahibi olmayan kişileri söz konusu anlatı sayesinde bilgilendirmiştir. Organ nakli sırasındaki hem ailenin yaşadığı dramatik süreç, hem tıbbi ve teknik işleyiş gözler önüne serilmiştir.

Simon'un yaşam süresi sona yaklaşırken Claire için yeni bir süreç başlar. İlkinin hayatı son bulurken diğeri yeni bir umuda doğru ameliyathaneye yürür. Simon'un ölümü Claire ve diğerlerinin yaşamlarını doğurur. Tüm romanda baskın olan bu iki konu –ölüm ve yaşam– önce Simon'un bedeni üzerinden aktarılmış, daha sonra ise Simon hayata veda ederken başka kişilerin hayata yeniden tutunması Claire karakteri üzerinden gösterilmiştir.

Burada yer alan çözümlenin ışığında Simon'un hayatının karakterlerin tanıklıkları ve kısa anılar sayesinde tamamlandığını belirtebiliriz. Parça parça verilen bilgiler resmin tamamını oluşturur. Anlatıcı romanın vücudunu organ olarak kullandığı anlatılar ile bir biçime kavuşturur. Her parça bu yüzden gereklidir, çünkü hepsi roman yapısı içinde farklı bir görevde bulunur.

İsimlerin iki anlam grubu üzerine kurulması öncelikle kalp ve diğer organlara yani organ nakline gönderme yapar. İsimlerin gece ile alakalı olması operasyonların gecenin geç vakitlerinde yapılmasını, kuşlar ise hem yirmi yaşında önünde uzun bir yaşam olan Simon'un uçup giden yaşamını hem de ondan alınan organların başkalarına gidişine anıştırma yapar.

Kalbin artık yaşamın bir simgesi olmadığını onun yerini beynin aldığını daha önce belirttik. Romanda karakterler sürekli bu ikilem arasında kalırlar, bir tarafta bilim yani beyin ölümünü kabul edenler, diğer tarafta ise ruh yani kalbi kabul edenler bulunur. Kalbi atan biri nasıl ölü kabul edilir? Maylis de Kerangal'in cevaplamaya çalıştığı soruların başında bu soru bulunur. Bunu cevaplamak için de toplumun ölüme nasıl baktığını gözler önüne serer. Söz konusu roman yalnızca ölümün değil yaşamın da keşfedilmesini sağlayan bir serüvendir. Simon'un ölümünün hem ruhsal hem fiziksel olarak yaşayanları iyileştirmesi romana felsefi bir boyut katar.

KAYNAKÇA

- DE KERANGAL, Maylis (2015). *Yaşayamı Onarmak*, Çev: Duygu Dalgakıran, İstanbul: Domingo.
DE KERANGAL, Maylis (2017). *Mend the Living*, Çev: Jessica Moore, London: MacLehose Press.
DE KERANGAL, Maylis (2015). « Les noms ont été construits selon deux isotopies, l'une qui évoque le cœur et l'autre qui tourne autour des oiseaux, de nuit surtout », *Supplément littéraire de L'Orient - Le Jour*, octobre 2015, n° 112.
GENETTE, Gérard (2007). *Discours du récit*, Paris: Editions du Seuil.
GENETTE, Gérard (2011). *Anlatının Söylemi*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
REUTER, Yves (1996). *Introduction à l'analyse du roman*, Paris: Dunod.
YÜCEL, Tahsin (1993). *Anlatı Yerlemleri*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Çevrimiçi Kaynaklar

- <http://atilf.atilf.fr/>
<http://www.lefigaro.fr/livres/2014/01/15/03005-20140115ARTFIG00488--reparer-les-vivants-ceci-est-mon-corps.php>
<http://bibliobs.nouvelobs.com/romans/20140109.OBS1890/maylis-de-kerangal-c-est-l-histoire-d-un-coeur.html>